

РЕШЕНИЕ

№ 877

гр. Варна, 12.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Светлана Тодорова

Членове: Диана К. Стоянова
Цветелина Г. Хекимова

при участието на секретаря Мая Т. Иванова
като разгледа докладваното от Светлана Тодорова Въззивно гражданско дело № 20233100500749 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното :

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

Образувано е по постъпила въззивна жалба с вх. № 260494 от 30.01.2023г. на Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ ЕИК 130764706, чрез пълномощник адв. Е. З. срещу Решение № 260461 от 23.12.2022г., постановено по гр.д. № 9738/2019г. по описа на ВРС, с което Сдружение НББАЗ е осъдено да заплати на „И ейч ен финанс“ ЕООД ЕИК 148096659, с променено наименование след подаване на въззивната жалба на „ЕМ БИ УИЛС“ ЕООД ЕИК 148096659 със седалище и адрес на управление гр.Варна, ул.“Крали Марко“ №26, офис 1, следните суми

1. 8 521.88лв. главница за обезщетение за вреди по собствен на ищеца л.а.“*****“ д.к.№*****, в резултат на ПТП, настъпило на 26.07.2017г. по вина на водач на МПС с застраховка ГО при дружество, намиращо се в Румъния,

2. 274.62лв. лихви върху тази сума за времето от 12.08.2017г. до 31.01.2019г., заедно със законната лихва върху главницата от 1.02.2019г. до окончателното ѝ изплащане, присъдени на осн. чл.511 от КЗ вр.380 вр.чл.497, ал.1, т.1, вр. чл.513 ал.1 от КЗ и чл.86 ЗЗД и

1 426.76лв. сторени по делото разноси на осн. чл.78 от ГПК.

Въззивникът в подадената от него жалба, излага оплаквания за неправилност на постановеното решение, с което е уважен предявения иск. На първо място, се настоява за недопустимост на иска, доколкото Сдружение НББАЗ не е материалноправно легитимирано по иска, като се позовава на разпоредбата на чл. 511, ал.3 от КЗ и твърди, че ищецът не е предявил претенция по чл.380 от КЗ пред сдружението. На следващо място, въззивникът оспорва извода на съда, като поддържа, че не е проведено доказване относно размера на исковата претенция по главния, съотв. относно основателността и размера на акцесорната претенция за лихви.

Моли се за отмяна на първоинстанционния акт и присъждане на разноси за двете съдебни инстанции.

В срока за отговор по чл. 263, ал. 1 от ГПК на депозираната въззивна жалба от въззиваемата страна е постъпил отговор, с който се оспорва жалбата като неоснователна. Счита, че решението е правилно и следва да бъде потвърдено. Настоява се за присъждане на разноси.

Въззивната жалба е допустима, подадена от лице, легитимирано чрез правен интерес от обжалване решението на ВРС.

Не са констатирани от въззивния съд процесуални пропуски от първата инстанция, които да налагат повторно указания по разпределение на доказателствена тежест между страните.

ВАРНЕНСКИ ОКРЪЖЕН СЪД като взе предвид направените оплаквания с жалбата, изложените доводи и съображения на страните, както и събраните по делото доказателства намира за установено следното:

Въззивната жалба е редовна по смисъла на чл. 267, ал. 1 ГПК, подадена е в срок от надлежна страна срещу подлежащ на въззивно обжалване съдебен акт, поради което е допустима и подлежи на разглеждане по същество.

Правомощията на въззивния съд съобразно разпоредбата на чл. 269 ГПК са : да се произнесе служебно по валидността и допустимостта на

обжалваното в цялост първоинстанционно решение, а по останалите въпроси – ограничително от посоченото в жалбата по отношение на пороците, водещи до неправилност на решението.

Постановеното решение е издадено от надлежен съдебен състав, в рамките на предоставената му правораздавателна власт и компетентност, поради което е валидно.

Предявеният иск е с правно основание чл.511, ал.3, вр.ал.1, т.1 във вр.чл.432 от КЗ. Въпросът относно допустимостта на исковата претенция и надлежно легитимирания ответник е окончателно решено с Определение № 3416/15.09.2022г., постановено по в.ч.гр.д. № 1844/2022г. по описа на ВОС.

Съгласно мотивите на съдебния акт, с оглед твърдяните от ищеца юридически факти, от които произтича претендираното от него субективно материално право и доколкото се касае за произнасяне по заявена пред кореспондент претенция, то посочените обстоятелства съответстват на хипотезата на чл. 511, ал. 3, вр. ал. 1, т. 1 КЗ. В този случай, съобразно изрично уредената процесуална легитимация, с разпоредбата на чл. 513, ал. 1 КЗ, Бюрото е единственият процесуално легитимиран орган пред българския съд. Изключение е предвидено за случаите, когато искът е предявен срещу застрахователя на виновния водач. В случая, не се твърди, а и не са налице подобни доказателства, иск да е предявен или да е бил предявяван срещу застрахователя на виновния водач. Този извод не би могъл да бъде разколебан и от постановеното Решение № 447958/10.07.2018 г., по гр.д. № 90404/2017 г., на СРС, II ГО, 156-ти с., тъй като разгледаният иск е бил предявен на самостоятелно основание срещу ЗАД „Алианц България“, в качеството му на ответник и е бил отхвърлен поради липсата на материална легитимация на посоченото дружество. Всъщност уредената процесуална легитимация с разпоредбата на чл. 513, ал. 1 КЗ води до извод, че на ищеца е предоставено правото да избира дали да предяви иска си срещу чуждестранния застраховател на виновния водач или срещу Бюрото. Освен, че изрично в Кодекса фигурата на представителя на чуждестранен застраховател (чл. 503) е отграничена от фигурата на кореспондента (чл. 510), посочената от ВРС хипотеза на чл. 515 КЗ урежда хипотезите, в които Бюрото действа като компенсационен орган, както и при какви условия лицата, пребиваващи на територията на РБ, са легитимирани да получат

обезщетение от компенсационния орган. Едно от кумулативните условия е това, предвидено в т. 3 от чл. 515, ал. 2 КЗ – застрахователното събитие да е настъпило в държава-членка, различна от РБ или трета държава. В конкретния случай застрахователното събитие е настъпило на територията на РБ, поради което и разпоредбата на чл. 515 КЗ и сл. е неприложима. В този смисъл възражението на въззивника за недопустимост на иска остава недоказано.

Съгласно чл. 511, ал. 3 от КЗ в случаите на ал. 1 увреденото лице може да предяви претенцията си за плащане пред съда само ако кореспондентът или бюро не са се произнесли по подадената претенция в срока по чл. 496, ал. 1 от КЗ, отказано е изплащане на обезщетение или ако увреденото лице не се е съгласило с размера на обезщетението, като съответно се прилага чл. 380 от КЗ, поради което процесуална предпоставка за допустимост на иска е извънсъдебно заявена претенция за доброволно уреждане на спора. По изложените по-горе съображения се установи наличието на пасивната легитимация по отношение на ответното сдружение по повод настъпилото произшествие. С оглед данните за депозирана претенция пред Сдружение НББАЗ и изтекъл срок по смисъла на чл. 380 от КЗ, съдът намира депозираните искиви претенции за процесуално допустими.

Доколкото с исковата молба ищецът е уведомил бюро за заявената претенция, по смисъла на чл. 380 от КЗ, и по делото липсват данни бюро да се е произнесло в тримесечния срок по чл. 496, ал. 1 от КЗ, което обстоятелство не се оспорва от ответника по настоящото дело, то искът е допустим.

За основателността на прекия иск с оглед вторичния характер на субективното право по чл. 423, ал. 1 от КЗ, във вр. чл. 511, ал. 3, вр. ал. 1, т. 1 във вр. чл. 513 от КЗ в тежест на ищеца е да докаже освен наличието на валидно застрахователно правоотношение по застраховка „Гражданска отговорност“ между деликвента и застрахователя, така също и наличие на деликт с всичките кумулативно дадени елементи от неговия фактически състав: деяние (действие или бездействие), вреда и нейния размер, противоправност на деянието, причинна връзка между деянието и вредата, като вината на причинителя се предполага до доказване на противното.

В тежест на ответника е да проведе насрещно доказване по тези факти,

както и да докаже възраженията си в отговора, а – при установяване на горното от ищеца – да докаже, че е погасил претендираното обезщетение.

Не се спори и видно от представено по делото свидетелство за регистрация част първа лек автомобил марка и модел ***** с рег. № ***** е собственост на „И ейч ен финанс“ ЕООД.

От ангажираните писмени доказателства се установява, че към момента на настъпване на ПТП на дата 26.07.2017г. застрахователно дружество от Румъния – ALIANC Tiriас Aseguarari е обезпечавало деликтната отговорност на водача на тежкотоварен автомобил, по чиято вина настъпва ПТП на главен път Варна-Добрич на около 2 км. след разклона в посока гр.Добрич, в резултат на което са нанесени материални щети на процесното МПС, собственост на въззиваемото дружество.

Не се спори, че по образувана пред кореспондента на румънския застраховател в РБългария – ЗАД „Алианс България“ е образувана преписка по щета, по която за репарирание на вредите на „ЕМ БИ УИЛС“ ЕООД ЕИК 148096659 е заплатено обезщетение в размер на 10 122.12 лева.

Предмет на оспорване в исковото производство, който с оглед въведените основания за обжалване на постановления от първоинстанционния съд съдебен акт, и поставен на разглеждане и във въззивното производство, е размерът на дължимото обезщетение, с оглед начина на неговото определяне.

За определяне на размера на застрахователното обезщетение съдът съобрази нормата на чл.386, ал.2 от КЗ. Същата предвижда, че обезщетението трябва да бъде равно на действително претърпените вреди към деня на настъпване на събитието. Обезщетението не може да надвишава действителната (при пълна увреда) или възстановителната (при частична увреда) стойност на застрахованото имущество. За действителна се смята стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се закупи друго със същото качество, съгласно чл. 400, ал. 1 от КЗ, а за възстановителна застрахователна стойност се смята стойността за възстановяване на имуществото с ново от същия вид и качество, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка (чл. 400, ал. 2 от КЗ).

По смисъла на чл. 390, ал. 2 от КЗ тотална щета на моторно превозно средство е увреждане, при което стойността на разходите за необходимия

ремонт надвишава 70 на сто от действителната му стойност. Стойността на разходите за необходимия ремонт се определя съгласно определения способ за обезщетяване въз основа на издадена от сервиз проформа фактура – при възстановяване в натура на вредите или експертна оценка – при изплащане на парично обезщетение.

Действителната стойност по смисъла на [чл. 400, ал. 1 от КЗ](#) на лекия автомобил марка ***** към датата на събитието, съгласно заключението по автотехническата експертиза, проведена пред първоинстанционния съд, е в размер на 19 104 лева.

Съответно стойността на разходите за ремонт по средни пазарни цени отново съгласно заключението на експерта по САТЕ, възложена от въззивната инстанция, е 25 546.52 лева при средни пазарни цени за труд и материали по цени на сервиси, притежаващи сертификат за качество и такива, които не притежават такъв и средна пазарна стойност на оригинални части към датата на ПТП. Следователно е налице тотална щета, тъй като стойността на разходите за необходимия ремонт надвишава 70 на сто от действителната стойност на автомобила.

За определяне на дължимото застрахователно обезщетение принципно следва да бъдат приспаднати запазените части от определената пазарна стойност на моторното превозно средство. Установяването на наличието на запазени части и тяхната стойност е в доказателствена тежест на застрахователя, в случая НББАЗ. Целта на приспадането на запазените части е да не се допусне собственикът на увредения лек автомобил, да получи едновременно, както обезщетение от застрахователя в пълен размер, така и стойността на запазените части, които биха могли да бъдат реализирани на вторичния пазар.

За размера на запазените части съдът съобрази следното:

Доколкото е налице тотална щета по отношение на процесния автомобил, същия представлява излязло от употреба МПС по смисъла на [параграф 1, т.1, б."а" от ДР на Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства](#), [вр. чл.18а, ал.2, т.1 от Наредба № I-45 от 24.03.2000 г. за регистриране, отчет, спиране от движение и пускане в движение, временно отнемане, прекратяване и възстановяване на регистрацията на моторните превозни средства и ремаркета, теглени от тях, и реда за предоставяне на данни за регистрираните пътни превозни средства](#). На основание [чл.18, ал.1 от Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства](#) ищецът, като собственик на автомобила е

бил длъжен да предаде автомобила на специализиран център за разкомплектоване, предвид изричната забрана в чл.18, ал.2, т.1 и т.2 от наредбата, гласяща, че предаването на излезли от употреба МПС или отпадъци не може да се извършва по начини, различни от предвидените в наредбата и на лица, които не притежават специално разрешение.

В случая няма данни автомобилът да е бил предаден в център за разкомплектоване, съответно да е получена стойност за запазени части. Това обаче не се явява пречка за изчисляване на остатъчната стойност чрез използването на експертни познания.

От заключението по съдебно-автотехническата експертиза се установява, че са налице запазени части в процентно изражение при изясняване на условностите е от около 60 %, т.е. като се отчетат последващи приспадания и без вероятност за реализация по време, стойност и в цялостен обем.

Същевременно вещото лице докладва, че при предаване за скраб на превозното средство с оглед теглото му най-високата стойност, която може да бъде получена е 460 лева, което е и сторено след реализацията на автомобила на „Емералд блу“ ЕООД.

Оплакванията на въззивника за намаляване на действителната стойност не със стойността на автомобила като за вторични суровини, а със стойността на запазените части, не се споделят от съда. На първо място следва да се посочи, че установяването на наличието на запазени части и тяхната стойност е в доказателствена тежест на застрахователя. В настоящия случай, нито пред първа инстанция, нито пред настоящата, последният не е представил категорични доказателства за действително съхранени детайли, които да могат да бъдат предложени вторично на пазара като употребявани резервни части, за да се обоснове придобиване на ползи за ищеца, съхранил увредения автомобил въпреки значителната му степен на увреждане. Съгласно посоченото от вещото лице по САТЕ е, че размерът на неувредената част от процесния автомобил може да бъде представена в процентно изражение само приблизително като за вида на запазените части се съди от липсата на описанието им като повредени от застрахователя. Без оглед и разкомплектоване на автомобила обаче не може с категоричност да се заключи каква е степента на износеност на съответната част и респективно дали същата е годна за употреба. Ето защо и това косвено остойностяване не може да послужи като основа за правни изводи.

Така, при липса на ангажирани категорични доказателства относно вида на запазените части, възражението относно неправилно приложение на материалния закон от страна на исковия съд се явява неоснователно, а приспадането на стойността от реализация на автомобила като за вторични суровини отговаря на забраната за неоснователно обогатяване.

В този смисъл настоящата съдебна инстанция счита, че са налице всички елементи на фактическия състав на визираната в [чл. 513, ал. 1](#), [вр. чл. 511, ал. 1](#) и [чл. 506, ал. 2 КЗ](#) безвиновна отговорност на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи, поради което предявеният иск се явява доказан по основание и размер.

По отношение на иска за лихва за забава в изплащане на обезщетението: Акцесорната претенция за мораторните лихви в периода от датата на деликта до деня, предхождащ депозирането на исковата молба, е неоснователна, тъй като обезщетение за забава се дължи, считано от датата на предявяване на застрахователната претенция от увреденото лице до окончателното изплащане на задължението, на осн. чл.429, ал.3 КЗ вр. чл.493, ал.1, т.5 и чл.429, ал.2, т.2 КЗ (в тази насока Решение №167/30.01.2020 по дело №2273/2018 на ВКС, ТК, II т.о.). Като неоснователна претенцията следва да бъде отхвърлена изцяло, а постановеното решение отменено в съответната част.

По разноските : с оглед резултата по спора в полза на ищеца пред първата инстанция следва да бъдат присъдени сторените разноски в размер на 1 382.22 лева и пред въззивната инстанция в размер на 193.76 лева – възнаграждение на вещото лице по САТЕ, извършена пред въззивната инстанция. Разноски за адвокатско възнаграждение не следва да се присъжда, доколкото в представения договор за правна помощ от 16.05.2023г. е записано, че възложителят следва да заплати на изпълнителя възнаграждение в размер на 2000 лева, без да са ангажирани доказателства за реално плащане. В полза на ответника следва да бъдат присъдени разноски в първата инстанция в размер на 14.39 лева и във въззивното производство в размер на 6.10 лева.

Воден от изложените мотиви, СЪДЪТ

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 260461 от 23.12.2022г., постановено по гр.д. № 9738/2019г. по описа на ВРС, В ЧАСТТА, в която Сдружение НББАЗ е осъдено да заплати на „И ейч ен финанс“ ЕООД ЕИК 148096659, с променено наименование след подаване на въззивната жалба на „ЕМ БИ УИЛС“ ЕООД ЕИК 148096659 със седалище и адрес на управление гр.Варна, ул.“Крали Марко“ №26, офис 1, сумата от 274.62лв. лихви върху главницата от 8 521.88лв. главница за обезщетение за вреди по собствен на ищеца л.а.“*****“ д.к.№*****, в резултат на ПТП, настъпило на 26.07.2017г. по вина на водач на МПС с застраховка ГО при дружество, намиращо се в Румъния, за времето от 12.08.2017г. до 31.01.2019г., както и в частта за разноските, като вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ иска на „И ейч ен финанс“ ЕООД ЕИК 148096659, с променено наименование след подаване на въззивната жалба на „ЕМ БИ УИЛС“ ЕООД ЕИК 148096659 със седалище и адрес на управление гр.Варна, ул.“Крали Марко“ №26, офис 1 срещу Сдружение НББАЗ за присъждане на сумата от 274.62лв. лихви върху главницата от 8 521.88лв. главница за обезщетение за вреди по собствен на ищеца л.а.“*****“ д.к.№*****, в резултат на ПТП, настъпило на 26.07.2017г. по вина на водач на МПС с застраховка ГО при дружество, намиращо се в Румъния, за времето от 12.08.2017г. до 31.01.2019г., като неоснователен.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 260461 от 23.12.2022г., постановено по гр.д. № 9738/2019г. по описа на ВРС в останалата обжалвана част.

ОСЪЖДА Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ ЕИК 130764706, да заплати на „И ейч ен финанс“ ЕООД ЕИК 148096659, с променено наименование след подаване на въззивната жалба на „ЕМ БИ УИЛС“ ЕООД ЕИК 148096659 със седалище и адрес на управление гр.Варна, ул.“Крали Марко“ №26, офис 1, сторените разноси в размер на 1 382.22 лева и пред въззивната инстанция в размер на 193.76 лева – възнаграждение на вещото лице по САТЕ, извършена пред въззивната инстанция.

ОСЪЖДА „И ейч ен финанс“ ЕООД ЕИК 148096659, с променено наименование след подаване на въззивната жалба на „ЕМ БИ УИЛС“ ЕООД ЕИК 148096659 със седалище и адрес на управление гр.Варна, ул.“Крали Марко“ №26, офис 1, да заплати на Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ ЕИК 130764706, разноси в първата инстанция в размер на 14.39 лева и във въззивното производство в размер на 6.10 лева.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване, на осн.чл.280, ал.3, т.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____